

Biuletyn Informacji Publicznej Urząd Miejski w Kowarach

Adres artykułu: <https://bip.kowary.pl/arttykul/gmina-kowary>

Gmina Kowary

Powstanie i rozwój Kowar wiążą się przede wszystkim z górnictwem rud żelaza i kowalstwem. W 1148 roku gwarek Walon Wawrzyniec Angelus odkrył na zboczu Góry Rudnik rudę żelaza. 10 lat później z polecenia ówczesnego księcia Polski Bolesława Kędzierzawego założono osadę. Wkrótce rozpoczęto eksploatację rudy, zaczęto kuć żelazo i wytwarzać różne wyroby metalowe. Działalność górnicza dawała gwarkom wiele przywilejów. Gwarkowie byli ludźmi wolnymi, co w średniowieczu, siłą rzeczy stwarzało wiele konfliktów z możnowładcami. Dzięki górnictwu, hutnictwu, kowalstwu Kowary stały się osadą w miarę bogatą i skutecznie konkurowały z pobliską Jelenią Górą.

Kowary - góra Brzeźnik

Kowarscy górnicy poza ciężką pracą brali także udział, co wynika z dokumentów, w bitwie pod Legnicą w 1241 r., a umiejętności górników kowarskich wykorzystywane były do wysadzenia w powietrze w 1479 r. w okolicy Gryfowa Śl. zamku niemieckiego raubrittera Talkensteina.

W roku 1513 ówczesny król Czech i Węgier Władysław Jagiellończyk, w dokumencie

lokacyjnym z 4 IX 1513 roku jako zwierzchnik księstwa świdnicko-jaworskiego, nadał Kowarom prawa miejskie. Na długo przed nadaniem praw miejskich, Kowary używały pieczęci z herbem, który przedstawia skaczącego konia, na którego grzbiecie widnieje młot kowalski z napisem "Sigillum Smedborgensis" (z roku 1454).

Po otrzymaniu praw miejskich używano pieczęci z herbem i napisem "Sigillum Civitatis Metallicae 1525". W XVI wieku Kowary były obok Świdnicy i Wrocławia najważniejszym centrum przemysłu żelaznego na Dolnym Śląsku.

Bardzo dużo żelaza eksportowano do ówczesnej Polski, rekordowym zaś był rok 1558 kiedy to Kowary wyeksportowały aż 1500 cetnarów żelaza. Część konstrukcji pierwszego mostu warszawskiego, wzniesionego w latach 1567-1573 było wykonane z kowarskiej stali.

Kowary w drugiej połowie XVI wieku były znanym ośrodkiem produkcji zbrojeniowej (broni palnej, białej i kul armatnich), a miejscowi rusznikarze cieszyli się sławą dobrych fachowców. Zaopatrywali oni nie tylko Śląsk, ale także wykonywali różne zamówienia z krajów ościennych. Jednym z klientów był król Polski Zygmunt August, który zlecił wykonanie 2000 luf do muszkietów.

W początkach XVII wieku Kowary nadal rozwijały się pomyślnie, ale wojna trzydziestoletnia wyniszczyła ludność, zniszczyła miasto, zatopiono kopalnie. Okres górniczej świetności miasta się skończył. Po wojnie trzydziestoletniej rozpoczął się okres rozwoju tkactwa.

W 1742 roku, w wyniku wojny prusko-austriackiej, Kowary tak jak i cały Dolny Śląsk, przyłączono do Prus. W 1747 roku Król pruski Fryderyk II odsprzedał dobra kowarskie wraz z pałacem Nowy Dwór władzom miasta udzielając na ten cel pożyczki królewskiej. Na przełomie XVIII i XIX wieku podejmowano nieudane próby wznowienia działalności górniczej. Miasto "żyło" w tym okresie głównie z włókiennictwa. Dopiero w 1856 roku rozpoczęto wydobywanie rudy magnetytowej na skalę przemysłową w kopalni magnetytu "Bergfreiheit" (Góra Wolności), która z przerwami funkcjonowała do 1962 roku.

Po pierwszej wojnie światowej kontynuowano wydobywanie rud żelaza (magnetytu) – dla potrzeb rozwijającego się przemysłu zbrojeniowego III Rzeszy, a w latach 1936-1944 wydobywano rudę uranu. Również po II wojnie światowej, przez pewien czas wydobywano rudę żelaza, ale też, w największej tajemnicy, rozpoczęto wydobywanie rud uranu. Eksploatowano rudę uranu odbywała się głównie na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych. Po II wojnie światowej miasto rozwijało się głównie w oparciu o działalność Zakładów Przemysłowych R-1 (związanych z wydobywaniem uranu), a także dzięki przemysłowi włókienniczemu produkującemu płótna Iniane i słynne od wielu dziesiątków lat dywany. W okresie powojennym ludność Kowar powiększyła się z

około 4 tys. do 12,5 tys. mieszkańców.

Metryczka

Podmiot udostępniający:	Urząd Miejski w Kowarach
Odpowiedzialny za treść:	Mariusz Dmochowski
Opublikował w BIP:	Mariusz Dmochowski
Data opublikowania:	05.11.2024 15:04
Ostatnio zaktualizował:	Mariusz Dmochowski
Data ostatniej aktualizacji:	29.11.2024 10:24
Liczba wyświetleń:	4